

PELGRIMS ZICH BADENDE IN DE RIVIER DE GANGES, DIE ZIJ AANEIDEN.

DE GANGES.

De rivier de Ganges in Hindostan is een magtige en prachtige stroom, die de vlakten besproeit en vruchtbaar maakt, welke door eenige millioenen Hindoes worden bewoond. Het volgende kan ons hiervan eenig denkbeeld geven. Gedurende zijn honderd mijlen langen slingerloop door de bergen wordt hij door 21 beeken gevoed. Van Hoerdwar, de plek waar hij de bergen verlaat, neemt hij in zijne strooming door de vlakten, behalve eenige rivieren van minder aanbelang, elf op van welke eenige gelijkstaan met den Rijn, en geene smaller is dan de Theems. Van haren oorsprong tot hare uitwatering in de zee is een afstand van 500 uren gaans, en volgt men hare kronkelingen, dan bevindt men dat deze rivier meer dan 700 uren gaans lang is. In het drooge jaargetijde werpt zij elke minuut in de zee een volume water uit van 4.800,000 kubieke voeten, en in den regentijd 24.300,000.

De Ganges wordt voor eene godin gehouden en als zoodanig vereerd. Elk gedeelte wordt als heilig beschouwd, maar sommige plaatsen toch meer dan andere. Zoo b. v. te Gangotri, haar oorsprong, waar een groot, immer smeltend sneeuwbed den verkoelenden stroom voortbrengt.

Ook Hoerdwar is eene van deze heilige plaatsen. Dit woord beteekent „de poort van de Ganges,” omdat zij daar uit het gebergte te voorschijn komt. Hier wordt de rivier nog drukker bezocht, omdat zij daar gemakkelijker te bereiken is. Uit alle deelen van Hindostan stroomt het volk derwaarts en baden zij er zich even als de brahminen (gelijk bovenstaande plaat vertoont) om er hunne zonden in af te wasschen, zingende:

„Ik ben zondig, ik bega zonde;
Mijn natuur is zondig;
En ik ben in zonde ontvangen.
Red mij, o gij lotus-oogige,
O Hari, gij, die van alle zonden reinigt.”

Zoo stellen zij de Ganges in de plaats van den Heer Jezus, en hebben de evangeliepredikers schoone gelegenheid om te verkondigen: „Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, alleen reinigt van alle zonden.”

Allahabad, de plaats waar de Ganges met de Jumna zich verenigt, is ook zulk eene heilige badplaats. — Voorts wordt de westelijke

DE CHRISTELIJKE FAMILIEKRING, VII.

tak, Bhagirothi geheeten, nog heiliger geacht dan de hoofdstroom die oostelijk stroomt en zich met de Brahmapoetra vereenigt. Maar waar zouden wij eindigen, als wij al de bijzonder heilige geachte plekken wilden opnoemen, daar zij ruim drie en een half millioen in getal zijn!

Hij die zich in de rivier baadt, of ook maar enkel in de rivier blik, wordt gerekend al de voordeelen te ontvangen die het bezoeken van al deze plaatsen kan aanbrengen. De Hindoe houdt zich verzekerd dat het baden in de Ganges, vergezeld van gebed, al de gepleegde misdaden uitdelgt. Als de brahmin of de priester zich aan eene doodzonde, zoo als b. v. het dooden van eene koe, heeft schuldig gemaakt, en hij slechts het heilige water aanraakt en tevens om vergiffenis smeekt, is deze doodzonde vergeven. Sterft hij op weg om zich te baden, de vrijpraak is hem evenzeer toegedacht, en als hij in den oogenblik van sterven, al was hij ook honderde uren van de rivier verwijderd, alleen aan haar denkt, wordt hij gereinigt en waardig geacht eene plaats in het paradijs te ontvangen.

T. M. L.

DEN BRIEL.

1 April 1572.

Sedert eenige jaren hadden vele uitgeweken edelen, landbouwers, kooplieden, kortom, menschen van allerlei rang en stand, vervuld van haat jegens Spanjaarden, priesters en monniken, eene schuilplaats op de wateren gezocht. Weldra was er eene vloot in zee, wier bemanning den naam van Watergeuzen kreeg. Onder die bemanning treffen wij onder anderen aan: Adriaan van Bergen, heer van Dolhain, zijn broeder Lodewijk van Bergen, Lancelot van Brederode, Cornelis Roobol, Nikolaas Ruikhaver, Dirk Duivel, enz. Die koene vrijbuiters weldra geducht; zij deden jacht op allerlei schepen en maakten geen onderscheid tusschen vriend en vijand. Hun krijgvoeren werd spoedig zeerooverij. Waar zij zich vertoonden, was men ontsteld en verschrikt.

De prins besloot deze stoute zeevaarders tot een beter doel te gebruiken. Hij gaf hun lastbrieven, waarin uitdrukkelijk vermeld stond, dat niemand anders dan Alva en zijne aanhangers mogten aangetast wor-

5

den; dat men niet uit wraak, maar voor de zaak des Heeren moest strijden. Aan deze bevelen hielden de Watergeuzen zich niet altijd getrouw. De prins had daarvan veel verdriet. Zelfs zette hij den vlootvoogd Dolhain af en benoemde Gilain van Fiennes, heer van Lumbres, in zijne plaats. De prins hernieuwde zijn gebod van tegen niemand dan tegen Alva en de zijnen vijandelijkheden te plegen. Ook beval hij, dat elke kapitein op zijn schip een predikant moest hebben, om Gods woord te verkondigen, gebeden te doen en de soldaten met de schippers in christelijke zedigheid te houden, want dat hij boven alle dingen de eer, de dienst en de verheerlijking van God zocht, en dat hij niet had nagelaten alle goede middelen te gebruiken, door welke hij, met hulp des Heeren, het zuiver woord van God weder geplant mogt zien in de Nederlanden. Voorts maakte hij de bepaling, dat een derde van den buit voor hem, een derde voor den kapitein van het schip en een derde voor het scheepsvolk zijn zou. Ook zouden alle ongeregeldeheden streng gestraft worden.

Die Watergeuzen zouden door den Heer gebruikt worden, om den grond van Neêrlands verlossing te leggen.

Wij vervolgen ons verhaal. De vloot der Watergeuzen had zich naar de engelsche havens begeven, om er te overwinteren. Willem van Blois van Treslong, die volgens zijn lastbrief van den prins met twee schepen voor den ingang der Zuiderzee kruiste, wilde, na aan zijn last voldaan te hebben, de vloot in Engeland opzoeken. In de nabijheid van Wieringen bleef hij evenwel in het ijs zitten, waarop de graaf van Bossu terstond eenige schepen afzond, om hem aan te tasten. Treslong ontving zijn vijand zoodanig, dat deze spoedig de wijk nam, waarna onze Watergeuzen, nadat het water vrij van ijs was, naar Engeland zeilde, om zich bij 's prinsens vloot te voegen. Ook voegde zich bij die vloot Jakob Simonszoon de Rijk, vroeger koopman te Amsterdam, die op eigene kosten een schip had uitgerust en zijn arm het vaderland wilde wijden. Was de Rijk een warm vaderlander, hij was tevens een achtenswaardig en rechtschapen man, die het beneden zich achtte, het bedrijf van zee-roover te vervullen, maar den scheepsbevelhebbers onder het oog bragt, dat de eene of andere roemrijke daad ten nutte van het vaderland moest verrigt worden. Die woorden bleven niet zonder uitwerking.

Alva kon niet dulden, dat de engelsche koningin Elisabeth de oproerige onderdanen van zijn koning in hare havens toeliet en bescherming verleende. Hij drong er op aan, dat zij aan die vergunning een einde maakte. Elisabeth, niet gaarne op dit oogenblik met den spaanschen koning in ommin willende komen, geeft den Watergeuzen dan ook bevel hare havens te ontruimen. Men moest gehoorzamen. De vloot zeilt uit en houdt koers naar Texel. Onder weg vallen twee rijk beladene spaansche schepen in hunne handen. Eensklaps draait de wind en drijft hen, als wijst God den weg, voor den mond van de Maas. De Rijk doet daarop het voorstel den Briel in te nemen, en zijn voorstel wordt aangenomen. 's Namiddags ten twee uren laat men het anker voor de stad vallen. De inwoners van den Briel wisten niet, hoe eene zoo groote vloot voor hunne stad kwam, want aan de vloot der Watergeuzen dachten zij het minst; maar de veerman, Jan Koppepestok, die met zijne pont eenige menschen zou overzetten, bemerkte al zeer spoedig wat er gaande is. Hij deelt zijn vermoeden aan zijne passagiers mede, en deze vernemende, dat de vloot die der Watergeuzen is, slaat de schrik om het hart, en verzoeken oogenblikkelijk terug te keeren. Koppepestok voldoet daaraan, maar hij zelf is zoo bang voor de Watergeuzen niet. Hij gaat op de vloot af en vraagt naar Treslong, hem zeer goed bekend, dewijl diens vader vroeger baljuw der stad was. Treslong brengt hem bij den admiraal, destijds Willem van Lumey, graaf van der Mark. Na eenigen tijd verlaat hij de vloot weder, om, met Treslongs zegelring voorzien, als afgezant der Watergeuzen met den raad der stad te spreken. Koppepestok begeeft zich naar het raadhuis, toont, ten teeken van geloofwaardigheid, den zegelring en zegt, „dat hij door den graaf van der Mark, Treslong en andere scheepsbevelhebbers van den prins is afgezonden, ten einde den raad te verzoeken, dat die twee gemagtigden uit hun midden zou afzenden, want dat de vloot gekomen was, om hen van den tienden penning en van Alva's dwingelandij te verlossen." Op de vraag der regering, hoe sterk de bemanning is, geeft Koppepestok ten antwoord: 5000 koppen. Dit was onwaar; er waren slechts 250 manschappen. Het kost wat moeite twee heeren over te halen, die zending op zich te nemen. Eindelijk gelukt dit; de gemagtigden gaan en komen zonder letsel weder in de stad, waar zij het bericht brengen, dat de Watergeuzen in naam van den prins van Oranje, als stadhouder des konings in Holland, de stad opeischen; dat hun de poorten moeten geopend worden en de wethouderschap twee uren tijd van beraad gegeven wordt. Die eisch geeft een doodelyken schrik aan de inwoners. Wat maar eenige waarde heeft, wordt door de meesten ingepakt om ter

Zuidpoort uit, een goed heenkomen te zoeken. De regering is besluiteloos wat te doen; zij draalt en talmt. De een is voor, de ander tegen de overgave. Eindelijk zal men er toe overgaan, maar de gestelde tijd is reeds verstreken. Daarom heeft de graaf van der Mark aan Treslong het bevel gegeven, zich naar de Zuidpoort te begeven en die open te rameijen. Hij gaat er ook heen, en de inwoners worden op hunne vlugt naar de stad teruggedreven. Terwijl Treslong naar de Zuidpoort trekt, gaat Roobol op de Noorderpoort los. Eerst wil hij die in brand steken, doch daar dit middel te langzaam werkt, laat hij haar met een scheepsmast open beuken. Des avonds is de stad over (1 April 1572.) Op den volgende dag werden kloosters en kerken geplunderd, doch de eigendom der burgers werd ontzien. Na die plundering wilde Lumey de stad weêr verlaten, doch de Rijk en anderen bragten hem van dat denkbeeld af. Dit was ook de bedoeling des Heeren niet; de stad moest voor den prins bewaard blijven. Was het ook geen wonder, dat men door tegenwind verhinderd werd weg te zeilen? Onmiddellijk werd den prins de tijding dezer gebeurtenis gezonden, en ofschoon hij eerst van meening was, dat Lumey ontijdig den aanslag ondernomen had, was het toch spoedig zichtbaar, dat de inneming van den Briel eene weldaad van God en Hij op weg was Spanje's hoogmoed te vernederen en Nederland te verlossen.

De vrengde des volks op het vernemen dezer heugelijke tijding was groot. En hoe was het bij Alva? Ziet daar de oorzaak waarom hij plotseling bevel gaf, het invorderen van den tienden penning te staken; waarom hij schrikte en vloekte. Daarom zei men spottend:

Op den eersten April
Verloor Alva zijn bril.

Gij begrijpt de beteekenis van dit zeggen? Bril, zinspeelde op Briel. Alva had zijn bril verloren, om naar den tienden penning te zoeken.

Maar was dan het verlies van deze stad zulk een groot verlies voor Alva? Briel was eene kleine plaats, doch de sleutel van Holland aan de zijde der zee. Ook wist Alva zeer goed, dat hij door de hollandsche steden gehaat werd, en het den Watergeuzen, hadden zij eenmaal vasten voet gekregen, gemakkelijker zou vallen, ook andere steden in hunne magt te krijgen. Hij moest zich zelven verwijten, dat hij te weinig zorg gedragen had de zeeseden behoorlijk te dekken, omdat zijne ziel te zeer met den tienden penning vervuld was. Die steden te dekken en den Briel te heroveren zou nu zijn hoofdoel wezen. Wij zullen zien.

Hij zond bevel aan den graaf van Bossu onmiddellijk met een deel der bezetting van Utrecht den Briel te heroveren. Zien wij ook hierin Gods vinger. Te juister tijd verlieten de spaansche soldaten deze stad. Zij hadden besloten haar aan roof en plundering over te geven, en dat, om hunne achterstallige soldij te verkrijgen. Om aan hunne roofzucht te voldoen, had men het volgende plan gemaakt. Volgens hunne gewoonte zouden de Spaanschen 's nachts na den Witten-Donderdag (Donderdag vóór Paschen) bij toortslicht eene plegtstatige processie houden. Men zou het hoofd omwinden en lange kleederen aantrekken. Alleen de oogen zouden zichtbaar zijn, alsmede een gedeelte van den naakten rug, waarop men de geeselslagen, als boetedoening, ontvangen moest. Eene zoogenaamde godsdienstige plegtigheid, maar eigenlijk een vertoon des bijgeloofs, zou aldus moeten dienen, om een helsch plan ten uitvoer te brengen. Zonder achterdocht te verwekken, kon men zich onder zoodanige omstandigheid verzamelen. De lange kleederen konden dienen, om de wapenen te verbergen, en alzoo kon men de burgers en de overheid, die het godsdienstige schouwspel zouden bijwonen, onverhoeds overvallen. Maar ziet, juist een dag vóór den aanslag komt het bevel van Alva, dat Bossu met zijne soldaten naar den Briel moet oprukken.

En hoe liep het met Bossu voor deze stad af?

De graaf van Lumey had Briel oogenblikkelijk in een geduchten staat van tegenweer gesteld. De Spanjaarden werden moedig ontvangen; hevig werd er gerochten. De stadstimmerman Rochus Meeuwsen sprong in het water en opende eene sluis, waardoor het water zoo hoog steeg, dat spoedig de wegen overstromden, en de Spanjaarden, wilden zij niet verdrinken, van daar moesten wijken. Om nu naar de stad te komen, moesten zij een anderen weg — de Nieuwlandsche dijk — kiezen, doch daar werden zij door het geschut der Watergeuzen opgewacht en er ontstond een hardnekkig gevecht. Middelerwijl zochten Treslong en Roobol de verlatene spaansche schepen op, om die of te verbranden, of te laten afdrijven, of in den grond te boren. De Spanjaarden dit vernemende, en het water gedurig ziende wassen, zochten hun heil in de vlugt en menigeen, die op de vlugt er het leven bij inschoot. Onder

anderen werden twee spaansche hoplieden gevangen genomen, die aan een molen werden opgehangen.

De inneming van den Briel was het sein van een opstand tegen de Spanjaarden. Zij verlevendigde den moed der Nederlanders zoodanig, dat weldra in andere steden ook het spaansche juk werd afgeworpen, zoo als in Vlissingen, Veere, Enkhuizen, Medemblik, Alkmaar, Edam, Monnickendam, Purmerend, Oudewater, Gouda, Dordrecht, Gorcum, Bommel, Haarlem. In het kerk, weldra was Alva beroofd van Zeeland, Holland, West-Friesland, Gelderland, Overijssel en Friesland. In al deze plaatsen werd de hervormde godsdienst ingevoerd ¹⁾.

VLISSINGEN.

voor Middag 6 April 1572—1872.

„Daar rijst op Neêrlands grond een eerzuil voor de volken;
Zij zien den grooten strijd en zien dien blozend aan,
Bruisch noorder pekelsout, bruisch vrolijk uit uw kolken!
Ge omspoelt een heldenland, dat niet ten grond zal gaan.
't Beslissend uur breekt aan, de dag der glorie naakt,
De Leeuw, — de Leeuw ontwaakt!”

Met deze regelen in toepassing op den onvergetelijken 6 April 1572, wierp Vlissingen als de eerste stad in de Nederlanden, Spanje's juk vrijwillig van zich, daar Alva zijn Bril 5 dagen vroeger verloor door middel der dappere Watergeuzen, die ze hem van den neus ligten. Zijn bril, de Brielle hem ontuomen, en zijn fles, Flessingen, hem ontvallen, gaf aan de laatstgenoemde burgeren een schoonen paaschmorgen. Gewapende spaansche schepen lagen op de reede, en toefden tot een gunstig oogenblik om met de invallende ebbe naar de haven te stevenen.

Nieuwsgierigen vloeiden in menigte naar de haven. Anderen gaven in groot getal gehoor aan het klokgelui tot de eerste feestmis, en bogen zich in bijgelooivige manieren voor den Almagtige. De stedelijke raad volgde eene derde uitnoodiging om op het stadhuis het berigt der spaansche kwartiermeesters aan te hooren. In de R. K. Kerk waren de pauselijke beïjders zoo min Spaanschgezind, als wij Protestanten toen of thans. De voornaamste parochiaan of priester binnen deze stad, „die kwaad spaansch was,” maakte van de gelegenheid gebruik, beklom den kansel, en wakte de gemeente op tot krachtige handhaving van hare

¹⁾ Bovenstaand opstel is overgenomen uit „Gods Vinger in de Geschiedenis van den Tachtigjarigen oorlog, voor jongelieden, door P. Vergers,” een uitstekend goed geschreven boek, dat voor weinige jaren door den boekverkooper J. H. van Peurseem is uitgegeven, en waarvan thans eene goedkoopere uitgave het licht ziet. Dit werk is met het oog op onze nationale feestviering allezins aanbevelenswaardig, vooral omdat het een goed denkbeeld geeft van dien geheelen belangrijken tijdkring, waarin Nederland van God zijn nationaal bestaan ontving, terwijl het bovendien zeer goedkoop is — 320 blz. of 20 vel druks, met plaatje in kleurendruk, voor slechts 90 Cents, of bij 50 tegelijk voor f 30.— Wij bevelen het onzen Zondagschoolonderwijzers en huisvaders zeer aan.

Tevens maken wij onze lezers aandachtig op „De Geuzendag, door H. J. van Lummel,” uitgegeven bij Kemink en Zoon te Utrecht (prijs 30 Ct. — de 25 expl. f 7; de 50 f 13; de 100 f 24), waarin de gevierde schrijver het op den 1 April 1572 gebeurde zoo waar en warm en op regt christelijke wijze beschrijft.

Ter uitreiking op scholen bevelen wij gaarne aan de door laatstgenoemden schrijver ontworpen, door Tresling en Co. gelithografeerde en mede bij Kemink en Zoon uitgegeven plaat: „de Eersteling der Vrijheid” getiteld, eene Feest-Prent, waardoor feiten en personen, op de verrassing van den Briel betrekking hebbende, aanschouwelijk zijn voorgesteld, en die alzoo geschikt is om in de huis- en schoolkamer te hangen als een waardig gedenkteeken van dit merkwaardige feit en daartoe op de scholen worden uitgereikt. De prijs voor 100 Expl. is f 10; de 50 Ex. f 6; de 25 Ex. f 3.25; enkele platen worden à 15 Cts afgeleverd. Aan elke plaat is eene korte verklaring toegevoegd. Van alle uitgekomen feestprenten komt ons deze als eene der beste voor.

Onder de kleinere geschriften vermelden wij „Hoe een grootvader aan zijne kleinkinderen de inneming van den Briel vertelt, door Mr. Smink, waarvan de prijs is 10 Cents; de 50 Expl. f 4; de 100 Ex. f 7; dat vooral bijval zal vinden bij degenen, die den vorm van gesprekken verkiezen; en het kort en degelijk geschreven traktaatje (à 2 Cts; de 100 Ex. f 1.50): „Wat God gedaan heeft voor 300 jaar.” Beide bij Hóveker en Zoon in het licht gekomen.

Bij den stroom van geschriften, die ter gelegenheid der driehonderdjarige feestviering het licht zien, bepaalden wij de aandacht alleen op die, welke ons daartoe gezonden waren.

T. M. L.

regten. De eerste instelling van het Pascha en het doel waartoe, gaf eene schoone tegenstelling tusschen Israel en de Nederlanden. Een Protestant van dien tijd getuigt, dat „die priester in zijn preek afgrijpseliek gedonderd heeft tegen den spaanschen dwang.”

De uitvoering er van bleef niet achter, want, bij het verlaten van dit heiligdom, verlieten de voorgangers van Alberdingk Thijm en van Dr. Nuijens die plaats met den vloek en bloedkreet: „weg met de Spanjaarden.” Had de donderende rede des priesters de harten in de kerk en daarbuiten geroerd, — de spottende rede van den ridder, de schrandere van Cuyck, deed geene mindere uitwerking onder het scheepsvolk of onder de varensgezellen aan de havenhoofden. Hij hield eene rede met den wijsvinger, dan naar de muren van het kasteel, dan naar de spaansche schepen, en vroeg dat rappe volkje: of er wel eene stad zoo bewaard was als Vlissingen? Van buiten een kasteel, van binnen spaansche bezetting! — dat was wel alles wat men wenschen konde. Nu liep de menigte van de haven de stroomende scharen uit de kerk, onder het geroep van „verraad! verraad!” te gemoet. „Het kasteel, de gebroken muren, alles is misleiding. Voor de Walen komen Spanjaarden!” Geene stad zoo verdrukt als de onze! (?) Bij verschil van meening waren allen eensdenkend, eenstemmig: „weg met de Spanjaarden.” Had er slechts één in de regering met hoofd en hart Filips getrouw in zijne tyranny gediend, dan welligt was Vlissingen niet zoo spoedig uit zijne kaken gered geweest.

Het volk drong te zamen naar het raadhuys, doch werd getergd door Michiel Creijt, of door Mr. Adriaan IJzemens, die het volk spottend antwoordden: „Zoo wij de Spanjaarden willen opnemen, hoe zult gijlieden dat kunnen beletten?” De spaansche kwartiermeesters werden op die betuiging overmoedig en dreigden zichzelf wel huisvesting te verschaffen en met de vrouwen en dochters naar welgevallen te handelen ja, zij sloegen tot beleedigingen over met woorden en daden. Alman een geacht burger die ongewapend uit de kerk marktwaarts kwam, door de Spanjaarden tergend en beleedigend op eene grievende wijze bejegend, snelde naar zijn huis om zich te wapenen. Nu werd de beroering te grooter; die verder afstonden vraagden: „wat gebeurt er?” „Alman gaat zich wapenen” was het antwoord. „Alle man gaat om zijn geweer,” weergalmden het van alle zijden, en ieder volgde Almans voorbeeld.

Van Cuyck maakte de varensgezellen vaardig om de Spanjolen met geschut te begroeten. Zij snelden naar de geschutmagazijnen, sloegen in woede over, toen zij na vruchteloze pogingen de deuren moesten gesloten laten, doch vonden op het ronddeel bij het westerhavenhoofd een nog niet vernageld kanon en losten het eerste schot, door meerderen gevolgd op de spaansche schepen, die bezig waren de ankers te ligten om de stad te belegeren.

Schrik en verbazing beving de Spanjaarden. Zij lieten de ankers op nieuw vallen. Een dier manschappen zwom aan wal, om de oorzaak van die ongenooide vuurballen te vernemen. Zonder eenig kwaad den man aan te doen, deed men hem verstaan, dat hunne komst in de stad tot elken prijs zoude afgeweerd worden.

Intusschen was Zeelands Gouverneur Anthonie van Bourgondië van Wackkene aan de andere zijde der stad binnengekomen, om de Vlissingers met schoone beloften voor den trouweloozen Filips II te winnen. Doch onze-oude stadgenooten kenden maar al te wel de beloften van Jezuitisme en vrome roomsche koningen. Van Cuyck en zijne vrienden vergeleken Z.Exc. „bij een wolf in schapenvacht.” Het volk riep nu te meer: „Weg met de vreemden; wij willen noch Walen, noch Spanjaarden!” De dam was gebroken, de stroom schoof schuimend voort, en heer Anthonie zocht een goed heenkomen naar den zeekant op eene der spaansche schepen.

„Alman gaat om zijn geweer!” zal, zoo God wil, met de gevolgen daaruit feestelijk herdacht worden, als een eersten grondlegger van de vrijwillige wegwerping van het spaansche juk op 6 April a. s. Deze dag zal, naar de toebereidselen geoordeeld, feestelijk herdacht worden en inzonderheid, zoo ik niet twijfel, kerkelijk in 't algemeen den Heere gewijd zijn. Daar vele trouwe burgers door de verplaatsing van de Marine naar elders zijn vertrokken, zal de Marine, inzonderheid onze Geëerde Exc. de Minister van Oorlog en Finantiën, aan de alom verplaatste burgeren eene groote dienst bewijzen, om ze door vervoer en dagloon in staat te stellen, den God onzer Vaders op eigen geboortegrond dien dag te loven.

Vlissingen, Jan. 1872.

W. RAMAN.